

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN
te Tongeren bij M. COLLÉ, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT
binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per druk-
regel.

TONGEREN, DEN 10 OCTOBER.

Het vraagpunt van den dag.

Sedert de brutale en onmenselijke gebeurtenissen, waarvan Parijs het toneel is geweest; sedert dat de revolutionaire partij, vertegenwoordigd door de *Internationale* en de logiën, hare plannen van verwoesting, moord, brandstichting en omverwerping der samenleving niet meer verbergen, maar ze integendeel in openbare vereenigingen, door redevoeringen, dagbladen, schriften en door eene voortdurende propagande tusschen de werkende standen met eene ongelooflijke stoutheid uitroept en bewerkt, is het groot en hoofdzakelijk vraagpunt des maatschappijleijens behouds en verdediging aan het dagorde van al de volken.

De hedendaagsche gouvernementen, ingehouden volgens de grondbeginselen van het liberalisme, zijn onmachtig om den gees te bestrijden. Zij zijn ingetoomd door de grondwettelijke liberale voorschriften, volgens welke niet alleen de vrijheid van het goede, maar tevens de vrijheid van het kwade moet geëerbiedigd worden. Zij zijn dus gedwongen de meest verdervende losbandigheid te gedogen voor zooveel deze de *stoffelijke* orde niet stoort.

Maar het is klaarblijkelijk dat die orde niet lang kan bewaard en verdedigd worden, waar de geesten der volksmenigte vervalscht, verbasterd en voortdurend opgehitst worden door socialistische en revolutionaire leeringen; waar de kwade driften vrijelijk en ongetoomd kunnen gevlind, aangezet en met brandstoffen kunnen gevoerd worden.

Zooaast men geene andere wet meer aanneemt, dan de vrijheid in alles, den wil der meerderheid, en het openbaar gevoelen; zooaast men als grondbeginsel daargestelt, dat de zedelijke en godsdienstige plichten, rechten en noodwendigheden met het politiek en maatschappelijk leven niets meer daar te stellen hebben, vervalt men natuurlijk in de maatschappelijke ontbinding, zooaast een stelsel hoegenaamd, hoe gevaarlijk het ook zijn moge er in gelukken kan zich van de samenleving meester te maken.

Indien de gouvernementen geene voorkomende middelen mogen gebruiken om oproerige vergaderingen te verbieden, om regeringlooze maatschappijen af te schaffen en te sluiten; indien zij geen ander recht hebben dan door de politie en stoffelijke macht de oproerige pogingen tegen te gaan en te dempen, of krachtens het strafwetboek de misdadigers door de rechtbanken te doen straffen, moet de samenleving onvermijdelijk schipbreuk lijden.

Want de politie en de stoffelijke macht kunnen er wel in gelukken tijdelijk de orde te handhaven en te herstellen, maar zijn er nooit in geluk te bestendigheid dier orde te verzekeren, welke alleen kan spruiten uit de bevrediging der geesten door de leering en oefening der godsdienstige en burgerdeugden.

De kwestie aan het dagorde der volken is dus eene zedelijke kwestie. Het liberalisme is onmachtig om ze op te lossen, daar het juist de bron is, waaruit de politieke en maatschappelijke onlusten spruiten. De Fransche revolutie en de zoogenaamde veroveringen van 1789 waarvan het liberalisme de uitdrukking is, hebben den toestand daargesteld, welke ten rechte den algemeenen schrik opwekt. Zij hebben getracht, en trachten nog steeds, om de oude grondbeginselen en overleveringen der christene beschaving uit te wortelen, welke Europa gemaakt hebben; en de gezonde rede zegt, dat als men de wortels vernietigt de boom noodzakelijk moet vallen.

Het is dus de hervorming door de herstelling van het Christendom in het leven der staten en der volken welke alleen de oplossing van het vraagpunt kan tot stand brengen. Zoolang de gouvernementen dit niet zullen verstaan, zoolang zij aan de onverzaadbare eischen van het liberalisme zullen blijven toegeven, zoolang ook zal hun verval blijven duren tot dat zij eindelijk, en de samenleving met hen, in den afgrond zullen neêrdompelen.

Een brandstichter.

Als een landbouwer op zijn veld wespen heeft,

wacht hij, om ze te vernietigen tot de zon onder is, om zeker te wezen dat allen binnen zijn. Dan, na met eenen stok een gat in den grond gestoken te hebben, ter plaatse waar zij zitten, giet hij in het gat zekere hoeveelheid petroleol of terpentijn, dat hij in brand steekt. Men doet hetzelfde met de muur wespen. Om zich het noodige vocht aan te schaffen, was Pieter V..., tainier ten dienste van mevr. S..., rond 7 ure s'avonds naar Asnières gegaan. Twee jongelingen, die van een wandeling terugkeerden, zagen hem in eenen donkeren weg, zijne steenen kruik dragende en als naar gewoonte halfloofd tot zich zelve pratende. Uit de woorden die zij verstonden, maakten zij op, dat die man een brandstichter was, die met petroleol een afgelegen buitenverblijf in brand wilde steken.

Aanstands waarschuwden zij verscheidene personen. Men ging op zoek naar den petroleol. Van verre zag men eene vlam flikkeren en rook opstijgen. Het was tijd! Door de duisternis begunstigd, naderden de toeschouwers stilletjes, sprongen dan op den brandstichter, dien zij aanhielden. In twee woorden legde de hovenier hen uit waarvan er kwestie was. Als om zijne beweringen te staven, kwam een legioen wespen uit het gat, viel op de toeschouwers en stak ze erg aan handen en aangezicht. Zij waren gedwongen met vreeslijk gezwellen gelaat te vluchten. Een bunnar had zooveel steken op de oogleden, dat hij ze niet openen, en men hem naar huis moest geleiden. Dank aan spoedige hulp, zal zonderling ongeluk voor geen hunner erge gevolgen hebben.

In het onsten van Pruisen is een man overleden die den ouden Mathusalem achterna liep. Hij was in vroegere jaren postillon van Frederik den Grooten, een bewijs dat het a *tall* man was, want hij meette van 't hoofd tot de voeten 6 voet en 1 duim. Hij heeft 16 jongens en 5 meisjes gehad, en een zijner zonen is nu reeds 109 jaren oud. Hij zelf telde 130 jaren toen hem het leven ontging.

— Wat het morgendkleed der goede stad Parijs jaarlijks kost. — Het opruimen der vuilnis alleen vraagt 200 mestkarren en kost jaarlijks 900,000 fr. Hierbij is niet begrepen het arbeidsloon, betaald voor de ploegen keerders en keesters, die 4000 in getal zijn, en dat jaarlijks op het budget voor eene som van 1 1/2 miljoen aangegeven staat: Dan heeft men nog de fonteinkeusers, de rioolruimers enz., die een hoopje van ruim 3000 man samenstellen, en jaarlijks 's minstens 1 miljoen openen. Dus alles saamen genomen kost dit morgendkleed op zijn minste gerekend, de kleinigheid van 3 1/2 miljoen.

— De verslagen van de sterfte in Engeland gedurende het jaar 1869, die volledig zijn geworden, vermelden de sterfgevallen van 192 mannen en 455 vrouwen van 95 jaar en meer oud, 26 dezer mannen hadden 100 jaar bereikt, een inwoner van Powsey in Wiltshire, was 106 jaar, 53 vrouwen werden meer dan 100 jaar; eene te Liverpool overleden was 109 jaar. Van de 79 personen die 100 jaar bereikt hebben, zijn er 12 te Londen gestorven.

Buitenlandsch nieuws.

Onze lezers herinneren zich het nieuws, eenige dagen geleden door den *Sicelo* medegedeeld, dat op een banket van officieren te Satory, een gezondheidsdrank gebracht werd aan Napoleon III. Die tijdig heeft een diepen indruk op de openbare denkwijze gemaakt.

Het fransche Staatsblad loochent nu stellig die tijding. Een zeer ernstig onderzoek, door den maarschalk Mac-Mahon bevolen, heeft doen ontdekken dat de *Sicelo* zijnen lezers eene kwakkel opgedicht had.

De *Journal des Débats* verklaart dat het onderzoek dier zaak noodzakelijk was in tegenwoordigheid van de geheime kuiperijen der hun gezaeide partijgangers van den gevallen keizer, die met eene zonderlinge stoutmoedigheid thans nog durven werken voor den man van den 2 december, voor den held van Sedan!

Men meldt de samenstelling van het nieuwe spaansche ministerie. De admiraal Malcampo is er in geluk te een kabinet te vormen van verzoenende Staatsmannen; iets waaraan Spanje thans eene dringende behoefte heeft.

M. Malcampo is een progressist; met Topete, nam hij een zeer bedrijvig aandeel in de omwenteling van september des verleden jaars. In de maand juli dezes jaars, werd hij reeds aangeduid om met den heer Sagasta deel te maken van een verzoenings-kabinet.

Die wending van zaken behaagt echter geen zins aan de republikaansche Staatspartij van Spanje, hoezeer het program van het nieuwe ministerie zeer vrijheidslevend zij, en gewichtige

bezuinigingen beloove, te beginnen op de jaarwedden der ministers zelven.

Een zonderling feit, zonder weerga in de politieke geschiedenis, is uit dien ommekeer van Staatsbestuur in Spanje voortgesproten, te weten eene WERKSTAKING VAN DE PROVINCIALE GOUVERNEURS!

Inderdaad, de laatste telegrams uit Madrid kondigen heden aan dat twee-en-twintig Gouverneurs het ontslag hunner bedieningen gezonden hebben aan koning Amedeus: twee-en-twintig provinciën, schier geheel Spanje, bevindt zich derhalve zonder hooger bestuur. Wie weet of al de openbare ambtenaars, geestverwanten dier gouverneurs, insgelijks hun ontslag niet zullen geven?

Wat heerlijke kansen biedt de vreemdsoortige werkstaking aan de spaansche plaatsengagers en haanslidderaars!

Tot nu toe heeft het militair gerecht meer dan 6000 opgeslotene oproerlingen in vrijheid gesteld. Het getal dergenen die nog in de depôts van Versailles, in de forten en op de pontons blijven, beloopt omtrent 25,000. Op het getal vrijgelatenen leit men er nauwelijks 500, die eigenlijk gesproken onplichtig waren. Bijna allen hebben recht- of onrechtstreeks, wel is waar in geringe mate, aan den opstand deel genomen. Dagelijks worden tegenwoordig 270 bevelen tot niet vervolging uitgesproken. Er blijven nog eenige honderden opgeslotenen van de pontons te Cherburg te vonnissen. Men schat het getal gevangenen die eerlang in vrijheid zullen gesteld worden, op 11,000. Binnen kort zullen al de krijgsmaden werkzaam zijn. De militaire overheid houdt zich bezig met lokalen geschikt te maken om gevangenen te ontvangen. Indien, gelijk men hoopt, elke krijgsmad driemaal per week kan vergaderen, en men in elke zitting, 8 of 9 oproerlingen vonnist, zullen de 20 raden 500 vonnissen per week kunnen uitspreken, het is te zeggen meer dan 2000 per maand.

De wijk van den plantentuin, te Parijs, is het tooneel geweest van eene zeer zonderlinge jacht. Een aap van groote soort, door de wachters met den naam van Minard gedoopt, was er in geluk uit zijne kooi te ontsnappen; in vollen draaf liep hij door de straten, klom nu eens over eene muur, kroop op eene boom, eene lantaarn, enz. Acht wachters liepen achter hem, roepende: Minard, Minard! Op het oogenblik dat zij door de rue Gay-Lussac liepen, hoorde eene vrouw hen roepen. Zij zegde hun dat Minard in een koffiehuis der straat zat. De wachters trokken haastig het koffiehuis binnen. Waar is Minard? vroegen de wachters. Hier, zegde de vrouw, terwijl zij eenen man aanwees, zie, hij zit daar met de domino's te spelen... hij is mijn schoonzoon. Het is uw schoonzoon niet, het is een aap! zegden de wachters, en zij liepen henen, achtervolgd door de vrouw en den werkmans die woedend was zich eenen aap te hooren noemen. Op de brug van Austerlitz verklaarde zich alles. Men gelukte erin daar den oprechten Minard te vatten, terwijl hij bezig was met te vechten tegen eene grooten hond.

Te Parijs was een paar op goeden weg om met het huwelijkschuitje op te varen, maar... eensklaps kreeg de toekomstige berouw. Hij had hooren zeggen, en vond het nu ook, dat zijne bruid te oud werd. Geween en geklag der arme sukkel! Wat viel hier tegen te doen? — Ha! een goed gedacht. — Zij liet haren gehoorde-akt gered maken, loepi hiermede naar een publiek schrijver en betaalde dezen 5 fr. om haar op het papier 10 jaren te verjongen. Hiermede gewapend, gaat zij haren ontrouwen minnaar opzoeken, en... of het nu terugkeerende genegenheid was, ofwel dat hij vond, dat het wijfje er toch zoo oud niet uit zag, het huwelijk werd voltrokken.

M. Poyer-Quertier, de fransche financieemini-ster, is eergisteren, langs Verviers, naar Berlijn gestoomd, ten einde de oplossing des vraagstukks van het Tolverbond tusschen Frankrijk en den Elzas-Lorraine te verhassten. Graaf van Arnim de vertegenwoordiger van Duitschland te Versailles, is insgelijks naar Berlijn ontboden, om deel aan de onderhandelingen te nemen, welke ook nog eenige punten van het vredesverdrag zullen aanraken. Men gelooft te Parijs en Berlijn dat de goede overeenkomst eertsdags getroffen zal zijn.

De kiezingen voor de provinciale raden zijn in Frankrijk begonen. Onmogelijk om in dezen oogenblik den uitslag ervan te voorzien. Deze zal echter zeer belangrijk zijn onder een drievoudig oogpunt: als kenteekenen van den politieken geesttoestand; als bekrachtiging eener wet, bestemd

om in het provinciaal bestuur de beginsels van 't *self-government* te doen doordringen; als bewijs van den voortgang der openbare zeden, na de harde beproevingen welke Frankrijk ondergaan heeft.

Wij zullen den uitslag dier kiezingen zooaast mogelijk aan onze lezers doen kennen.

Oostenrijk.

Het opgerezen geschiit tusschen den Landdag van Bohemen en de Oostenrijksche regering heeft aanleiding gegeven tot de benoeming eener commissie van dertig leden, die nu een ontwerp van nieuwe Grondwet voor dat kroonland der Habsburgs hebben opgesteld, welk, in den vorm van een adres, ten antwoord zal dienen aan den keizerlijken zendbrief.

Dat ontwerp behelst geheel het plan der nieuwe politieke inrichting van Bohemen, welk voortaan hetzelfde standpunt wil hebben als Hongarië waarvan de overeenkomst erkend wordt. Als gemeenschappelijke zaken worden beschouwd de buitenlandsche politieke betrekkingen, de krijsaangelegenheden en financies. Al de andere wetgeving bevoegdheden zouden uitgeoefend worden door de boheemsche Wetgevende Kamer, voortaan bestaande uit vertegenwoordigers van al de provincies, met het nazicht van eenen Senaat.

Even als Hongarië, zal Bohemen een afzonderlijk ministerie hebben voor het beleid zijner binnenlandsche zaken, en tevens in 't algemeen oostenrijksche ministerie vertegenwoordigd zijn.

Die nieuwe grondwettelijke rechten van Bohemen zonden door een openbaren brief van den keizer den volke aangekondigd, en onder de waarborg van den koningseid gesteld worden.

Men ziet derhalve klaar dat, juist als Hongarië, Bohemen de scheiding vraagt van de eigentlijke oostenrijksche gemeenschap, met dewelke het echter door een bondgenootschappijken band vereenigd zou blijven.

In der tijd hebben wij en veel anderen voorzien dat het voorbeeld van Hongarië door meest al de andere oostenrijksche kroonlanden zoude gevolgd worden. Zulks had reeds plaats met Gallicie; thans komt Bohemen. De keizer van Oostenrijk, thans reeds weder betiteld als koning van Hongarië, zal derhalve eerlang wederom al de oude landstels moeten bijvoegen.

Hierin steekt juist zooveel kwaads niet; want gewoonlijk worden eenige dier vorstelijke titels weggelaten en vervangen door de bijvoegsels enz., enz. — Het voornaamste van de zaak is dat Oostenrijk allengs een vereenigd bondsdland van verschillende nationaliteiten zal vormen, zoals de Zwitsersche kantons en de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, of wel, om hooger op te klimmen, gelijk voortijds de vereenigde neerlandse provincies.

Elk land maakt zijn eigene Grondwet en andere wetten voor wrl 't binnenlandsch beheer betreft heeft zijn eigen bestuur in de moedertaal, met wetgevende Kamers. Het blijft met de andere deelen van Oostenrijk enkel in gemeenschap of verbonden voor wat aangaat de buitenlandsche staatkundige betrekkingen, de nationale verdediging of de krijszaken en de financies, welke onder een middenbestuur staan.

Ziedaar de ware en rechtmatige eenheid gegrond op het natuurlijk en nationaal recht.

Spanje.

De verklaring van 't nieuwe spaansche ministerie van getrouw te zullen blijven aan het vrijheidslevend program van 't voorgaand kabinet, heeft de beweging in de provinciën gekalmd. Een groot aantal der gouverneurs en andere hooge ambtenaars, die, zoo men weet, hun ontslag hadden aangevraagd, hebben dat verzoek nu weder ingetrokken.

Belangrijke conferencies hebben gisteren en eergisteren in Madrid plaats gehad tusschen de heeren Zorilla, Sagasta, Gaminde en Hevia: vier der voornaamste hoofdmannen der politieke staatspartijen. In die conferencies is de vraag op het tapijt gekomen, of het Staatsbestuur geneigd is een wetsontwerp in de Kamer aan te bieden strekkende tot vervolging der *Internationale*.

M. Cankau heeft getoond dat het Staatsbestuur de wetten onverbiddeijk zal doen ten uitvoer brengen; hij wenscht eene grondige bepleeting op de *Internationale*, en begrijpt de noodwendigheid van zekere standen der samenleving gerust te stellen, onder dewelken men de ontroering en de vrees geworpen heeft door de verspreiding van omverwerpende leerstellingen. De minister is voornemens te veroorloven wat de wetten toestaan, doch niets meer.

Die verklaring is overeenkomstig de bepalingen der Grondwet, welke de vrijheid van vereeniging in Spanje, even als hier, bekrachtigt.